

TERRAFEM

BOX 321 21, 100 64 STOCKHOLM

INFO@TERRAFEM.ORG | WWW.TERRAFEM.ORG

REMISSVAR ÖVER BETÄNKANDET SOU 2025:28 – FRIHET FRÅN VÅLD, FÖRTRYCK OCH UTNYTTJANDE

Sammanfattning

Terrafem tillstyrker flera av utredningens förslag, särskilt de som avser kriminalisering av s.k. äktenskapsresor (kap. 5), förbud mot erkännande av månggifte (kap. 6), skärpta insatser mot människohandel (kap. 8) samt erkännande av digitalt våld och våld genom barn (kap. 4 och 7). Vi konstaterar samtidigt att flera av strategins bärande delar saknar bindande krav och tydliga förslag för hur civilsamhällets roll, intersektionalitet och språktillgänglighet ska implementeras. Vi förordar att rättighetsbaserade insatser ges starkare genomslag i strategins praktiska tillämpning.

1. Kriminalisering av äktenskapsresor (Kap. 5)

Terrafem tillstyrker förslaget om kriminalisering av försök och förberedelse till s.k. äktenskapsresor. Det är en viktig förstärkning av det förebyggande arbetet mot barnäktenskap.

Vi understryker samtidigt behovet av parallella insatser i form av utbildning, förtroendeskapande verksamhet och samverkan mellan skola, socialtjänst, trossamfund och ideella organisationer.

2. Förbud mot erkännande av månggiften (Kap. 6)

Terrafem tillstyrker förslaget, men betonar att kvinnor i dessa arrangemang inte får lämnas utan rättigheter. Skydd, ekonomisk trygghet och stöd måste erbjudas oavsett äktenskapets legala status.

3. Språk- och kulturspecifikt stöd (Kap. 4 och 7)

Utredningen identifierar problem med språkbarriärer men saknar bindande krav.

Terrafem föreslår att: - Rätten till stöd på modersmål skrivs in i lag eller föreskrifter. - Statsbidrag villkoras av att civilsamhällesaktörer erbjuder stöd på flera språk. - Kommuner garanteras medel för att erbjuda skydd även till papperslösa kvinnor.

4. Intersektionellt och antirasistiskt förhållningssätt (Kap. 2 och 3)

Utredningen nämner intersektionalitet men konkretiserar inte dess praktiska tillämpning.

Terrafem föreslår: - Att kvinnors erfarenheter av migration, diskriminering och bristande rättssäkerhet ges ökat utrymme. - Att statistik delas upp efter kön, modersmål, medborgarskap och vistelsestatus. - Att resurser riktas till organisationer med språk- och kulturspecifik kompetens.

5. Våld genom barn och djur (Kap. 4.4 och 7)

Utredningen underskattar hur kvinnor kontrolleras genom hot om att ta barn eller djur. Detta förekommer särskilt i hederskontext.

Vi föreslår: - Att barn erkänns som både brottsoffer och som medel i våld. - Att myndigheter utbildas i att identifiera och dokumentera dessa våldsformer.

6. Människohandel och exploatering (Kap. 8)

Terrafem tillstyrker förslagen, men framhåller civilsamhällets roll:

Vi föreslår: - Att civilsamhället ges en central roll i det nationella samordningscentrumet. - Att en digital nationell hänvisningsmekanism införs. - Att regionkoordinatorernas uppdrag permanentas och förstärks.

7. Avvisande av nytt jämställdhetspolitiskt mål (Kap. 2.4)

Terrafem avvisar förslaget om att införa ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi anser att detta skulle splittra det samlade arbetet mot mäns våld mot kvinnor och riskera att Sverige bryter mot sina internationella åtaganden enligt Istanbulkonventionen.

Under den statliga utredningen rådde stor enighet bland myndigheter och civilsamhällesaktörer om att våld i hederns namn bör inkluderas i det befintliga delmålet om mäns våld mot kvinnor. Att införa ett separat delmål går emot denna samsyn och skapar en felaktig bild av att detta våld är något väsentligt skilt från det patriarkala våld som kvinnor generellt utsätts för.

Våld i hederns namn är en särskild uttrycksform för mäns våld mot kvinnor, inte en avvikelse. Det bygger på kollektiv kontroll av kvinnors och flickors sexualitet, men förklaras av samma grundläggande patriarkala strukturer. Viktiga aktörer som Jämställdhetsmyndigheten, Socialstyrelsen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Skolverket har i sina remissvar ställt sig bakom behovet av en sammanhållen politik. Detsamma gäller civilsamhällets organisationer som Unizon, Roks, Somaya Stödjour, RFSU och RFSL.

Att gå emot denna samlade expertis undergräver tilliten till politiken och skapar splittring där enhet och samverkan behövs som mest.

8. Terrafems Rekommendationer

1. Inför bindande krav på tillgång till stöd på modersmål.
2. Integrera ett intersektionellt och antirasistiskt perspektiv i all lagstiftning.
3. Permanent finansiera civilsamhällets arbete.
4. Erkänn våld genom barn, djur och digitala medel som uttryck för mäns våld mot kvinnor.
5. Motverka förslag om särbehandling av hedersrelaterat våld.
6. Villkora statsbidrag till verksamheter utifrån språklig tillgänglighet.
7. Inför kvalitetskrav på tolkar och rättsliga biträden.
8. Säkra tillgång till skyddat boende för alla kvinnor.

Avslutning

SOU 2025:28 är ett viktigt bidrag, men riskerar att förbli verkningslös om den inte omsätts i rättighetsbaserade, bindande och finansierade insatser. Kvinnors frihet från våld förutsätter att deras språkliga, juridiska och kulturella hinder erkänns och motverkas.

Ett enhetligt jämställdhetsarbete – utan undantag för vissa uttryck av våld – är avgörande för att uppnå målet om kvinnors och flickors rätt till ett liv fritt från mäns våld.

Bernardita Núñez
Generalsekreterare
Terrafem